

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15320/2558

บริษัทไทยสมุทรประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายตฤณภัทรหรือ ธวัชชัย อาภาสีบตระกูลหรือสีบตระกูล จำเลย บริษัทแอปเปิ้ลทรี ไอเดีย แอนด์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด กับพวกจำเลย ร่วม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 27, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 91, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 94, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 27, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 91, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดแล้ว โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินและบ้านพิพาทของโจทก์และเรียกค่าเสียหายจากการที่โจทก์ไม่อาจนำที่ดินและบ้านพิพาทออกให้เช่า ซึ่งจะได้ค่าเช่าไม่น้อยกว่าเดือนละ 60,000 บาท คิดถึงวันฟ้องเป็นเวลา 1 เดือน เป็นเงิน 60,000 บาท พร้อมทั้งค่าเสียหายในอัตราเดือนละ 60,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินและบ้านพิพาท จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า สัญญาเช่าเป็นสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา จำเลยไม่ได้ผิดสัญญาต่อโจทก์ ขอให้บังคับโจทก์จดทะเบียนสิทธิการเช่าที่ดินและบ้านพิพาทให้แก่จำเลย ดังนี้ คดีโจทก์ในส่วนที่ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินและบ้านพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของโจทก์ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยโดยตรง จึงไม่อยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะดำเนินคดีแทนจำเลยตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (3) จำเลยย่อมมีอำนาจต่อสู้คดีได้โดยลำพัง สำหรับค่าเสียหายที่โจทก์เรียกมานั้นโจทก์กล่าวอ้างในคำฟ้องว่าเป็นค่าเสียหายนับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 พร้อมทั้งค่าเสียหายนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินและบ้านพิพาท เมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 ค่าเสียหายดังกล่าวจึงเป็นมูลหนี้อันเกิดจากการกระทำละเมิดของจำเลยที่เกิดขึ้นภายหลังที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว โจทก์ไม่อาจนำมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 27, 91 และ 94 โจทก์ขอขบที่จะฟ้องจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้โดยตรง ไม่อาจฟ้องเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นจำเลยแทนลูกหนี้หรือเข้าดำเนินคดีนี้แทนลูกหนี้ จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นได้ด้วยตนเอง แต่ในส่วนฟ้องแย้งของจำเลยนั้น เป็นการขอให้บังคับโจทก์จดทะเบียนสิทธิการเช่าที่ดินและบ้านพิพาทตามสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาอันเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินของจำเลย กรณีเป็นเรื่องที่จำเลยใช้สิทธิฟ้องร้องเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยระหว่างจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่งต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22 (3) ที่ศาลชั้นต้นรับฟ้องแย้งและพิพากษามาตามฟ้องแย้งจึงไม่ชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยและบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินโฉนดเลขที่ 3008 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และบ้านเลขที่ 8/5 ถนนเบญจางค์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และสั่งมอบการครอบครองคืนโจทก์ในสภาพปกติให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย 60,000 บาท และค่าเสียหายอีกเดือนละ 60,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง

เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินและบ้านดังกล่าว จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า จำเลยทำสัญญาเช่ากับโจทก์โดยมีข้อตกลงว่าโจทก์จะขายที่ดินพิพาทให้จำเลยในราคา 25,000,000 บาท หรือให้จำเลยหาผู้อื่นมาซื้อแทนหรือเช่าระยะยาว จำเลยติดต่อกับห้างหุ้นส่วนสามัญ เจ เค สุกี้ เพื่อก่อสร้างโชว์รูมจำหน่ายเครื่องแก้ว เครื่องครัว และสร้างร้านอาหารสุกี้ ใช้เงินในการก่อสร้างปรับปรุง 21,650,000 บาท สัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับจำเลยเป็นสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา ภายหลังโจทก์ตกลงขายที่ดินพิพาทให้บุคคลอื่น จึงฟ้องขับไล่จำเลยเป็นคดีนี้ ค่าเสียหายตามฟ้องสูงเกินจริง ลายมือชื่อผู้ให้เช่าไม่ใช่กรรมการโจทก์โจทก์บอกเลิกสัญญาเช่าโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้องและมีคำสั่งไปยังเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดอุดรธานีจดทะเบียนการเช่าที่ดินพิพาทเป็นเวลา 30 ปี ให้จำเลย โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า กรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์ในขณะทำสัญญาลงลายมือชื่อเป็นผู้ให้เช่า โจทก์บอกเลิกสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่เคยตกลงกับจำเลยว่าจะขายที่ดินพิพาทให้จำเลยหรือบริวาร จำเลยนำทรัพย์สินที่เช่าออกให้บุคคลภายนอกเช่าโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากโจทก์ ผู้เช่าดังกล่าวจึงถือเป็นบริวารจำเลย สัญญาเช่าพิพาทไม่ใช่สัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาจำเลยไม่มีสิทธิบังคับให้จดทะเบียนการเช่า ขอให้ยกฟ้องแย้ง ระหว่างพิจารณา บริษัทแอปเปิ้ลทรี ไอเดีย แอนด์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ เจ เค สุกี้ ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นจำเลย อ้างว่าต่างเป็นผู้เช่าที่ดินจากจำเลย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต โดยให้เรียกว่าจำเลยร่วมที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ จำเลยร่วมทั้งสองขอถือเอาค่าให้การและฟ้องแย้งของจำเลยเป็นค่าให้การและฟ้องแย้งของจำเลยร่วมทั้งสอง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยและจำเลยร่วมทั้งสองพร้อมบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินโฉนดเลขที่ 3008 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 58 ตารางวา และบ้านเลขที่ 8/5 ถนนเบญจรงค์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และส่งมอบที่ดินพิพาทคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อย กับให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย 7,000 บาท และค่าเสียหายในอัตราเดือนละ 7,000 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 4 ธันวาคม 2555) เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยและจำเลยร่วมทั้งสองจะขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและบ้านพิพาทกับให้จำเลยและจำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ยกฟ้องแย้งของจำเลย (ที่ถูกค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนฟ้องแย้งให้เป็นพับ) จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายกอุทธรณ์ของจำเลย คำนวณค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ทั้งหมดให้แก่จำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีได้ความว่า ก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 ตามคดีหมายเลขแดงที่ ล. 9076/2554 ต่อมาโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2555 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า คำสั่งยกอุทธรณ์ของศาลอุทธรณ์ภาค 4 ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินและบ้านพิพาทของโจทก์และเรียกค่าเสียหายจากการที่โจทก์ไม่อาจนำที่ดินและบ้านพิพาทออกให้เช่าซึ่งจะได้ค่าเช่าไม่น้อยกว่าเดือนละ 60,000 บาท คิดถึงวันฟ้องเป็นเวลา 1 เดือน เป็นเงิน 60,000 บาท พร้อมทั้งค่าเสียหายในอัตราเดือนละ 60,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินและบ้านพิพาท จำเลยให้การเพียงว่า สัญญาเช่าเป็นสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา จำเลยไม่ได้ผิดสัญญาต่อโจทก์ ดังนี้ คดีโจทก์ในส่วนที่ฟ้องขับไล่จำเลยให้ออกจากที่ดิน

และบ้านพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของโจทก์ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยโดยตรงจึงไม่อยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะดำเนินคดีแทนจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (3) จำเลยย่อมมีอำนาจต่อสู้คดีได้โดยลำพัง สำหรับค่าเสียหายที่โจทก์เรียกมานั้นโจทก์กล่าวอ้างในคำฟ้องว่าเป็นค่าเสียหายนับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 พร้อมทั้งค่าเสียหายนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินและบ้านพิพาท เมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 ค่าเสียหายดังกล่าวจึงเป็นมูลหนี้อันเกิดจากการกระทำละเมิดของจำเลยที่เกิดขึ้นภายหลังที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว โจทก์ไม่อาจนำมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 27, 91 และ 94 โจทก์ขอขบที่ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้โดยตรง ไม่อาจฟ้องเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นจำเลยแทนลูกหนี้หรือเข้าดำเนินคดีนี้แทนลูกหนี้ จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นได้ด้วยตนเอง แต่ในส่วนฟ้องแย้งของจำเลยนั้น เป็นการขอให้บังคับโจทก์จดทะเบียนสิทธิการเช่าที่ดินและบ้านพิพาทตามสัญญาต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาอันเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินของจำเลยกรณีเป็นเรื่องที่จำเลยใช้สิทธิฟ้องร้องเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยระหว่างจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ซึ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (3) ที่ศาลชั้นต้นรับฟ้องแย้งและพิพากษตามฟ้องแย้งจึงไม่ชอบ แต่เนื่องจากศาลอุทธรณ์ภาค 4 ยังไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยเกี่ยวกับเรื่องขับไล่และเรียกค่าเสียหาย ทั้งทุนทรัพย์ในชั้นฎีกาคู่ความอาจถูกจำกัดสิทธิโดยบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามลำดับชั้นศาล จึงเห็นสมควรให้ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิจารณาพิพากษาใหม่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยมาเสียทั้งหมดนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน พิจารณาแก้เป็นว่า ให้ยกคำสั่งรับฟ้องแย้ง คืบค่าขึ้นศาลในส่วนที่เกี่ยวกับฟ้องแย้งทั้งหมดให้แก่จำเลย ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนที่เกี่ยวกับฟ้องแย้ง ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 4 เฉพาะส่วนที่ไม่รับวินิจฉัยคำฟ้องและคำให้การโดยย่อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิจารณาและพิพากษาใหม่ในส่วนคำฟ้องและคำให้การตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ให้ศาลอุทธรณ์ภาค 4 รวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 4 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชัยยุทธ ศรีจำนงค์ · วีรวิทย์ สายสมบัติ · ทองธาร เหลืองเรืองรอง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/15320/2558>